

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 239.

V Ljubljani, v četrtek 16. oktobra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski

je imel danes 16. oktobra ob 10. uri dopoldne svojo 12. sejo, v kateri se je najprej prebral in potrdil zapisnik zadnje seje.

Potem g. deželni glavar grof Thurn vpraša barona Apfaltrerna, kako je umel besede, ki jih je govoril v zadnji seji deželnega zbora, rekoč, da se boji katastrofe, ki deželi ne bi bila na čast, in da nekaj vrešči po zraku.

Gosp. baron prebere besede, potem pa pravi, da te besede niso bile obrnjene ne proti deželnemu glavarju, ne proti deželnemu odboru, ampak edino le proti deželnemu knjigovodstvu. Tudi se čudi, zakaj da je g. deželni glavar besede obračal na-se, kakor da bi to očitano zadevalo njega. Sicer pa bi mu gotovo ne bilo ljubo, ko bi se, ako bi kaj primanjkovalo, to hipotekarno naložilo na njegovo grajščino v Radolici.

Gosp. Detela odločno oporeka zoper natolcevanje deželnega odbora, kakor da bi on pri gospodarstvu šošmaril, in izreče, da je on pripravljen prevzeti vso odgovornost, kolikor njega zadeva.

Baron Apfaltrern prebere še enkrat en del svojega zadnjega govora, češ, da v tem govoru se nahaja odgovor na opazke g. Detela.

Gosp. Svetec potem obširno poroča o žganje-pivstvu in stavi v imenu gospodarskega odseka naslednje predloge, ki se sprejmó brez ugovora:

1. Načrt zakona, s katerim se prepoveduje točiti špirit za pijačo; načrt je izdelal g. poslanec Svetec z naredbo kr. hrvatsko-slavonske in dalmatinske deželne vlade od 25. oktobra 1881, št. 16,473, odstopljuje se deželnemu odboru z nalogom, da oboje vsestransko prevdari, poizve mnenje visoke c. kr. deželne vlade in potem v prihodnjem zasedanju svoje nasvete stavi, eventualno da v prihodnjem zasedanju predloži deželnemu zboru zakon, po katerem se za vse Kranjsko prepové ob nedeljah in praznikih žganje točiti.

2. Deželnemu odboru se nalaga, visoki c. kr. deželni vladi podati prošnjo, da bi blagovolila gledati na to, da se število lokalov, v katerih se žganje

toči, kolikor mogoče zniža in da bi se pri podelovanju novih koncesiji kar najstrožje ravnalo.

3. Deželnemu odboru se nalaga, da potrebno ukrene, da bi se s pripomočjo c. kr. državnih organov, zlasti c. kr. žandarmerije strogo pazilo na to, da se točarnice natančno držé policijske ure.

Postava, ki jo je sestavil g. Svetec, in se je izročila deželni vladi, se glasi:

Po nasvetu deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§ 1. Špirit sam ali z vodo in esencijami pomešan ljudem za pijačo točiti je prepovedano. Ta prepoved zadeva tako tistega, ki ima od gosposke pravico žganje točiti, kakor tudi vsacega drugega, ki bi tako pijačo svoji družini ali drugim delavcem dajal.

Navadno žganje, ki se kuha iz sadja, tropin, brinjevih ali drugih jagod, ni podvrženo tej prepovedi; in tudi ne likerji.

Prepovedano je pa, omenjenemu žganju kadarkoli špirta primešavati.

§ 2. Prodajalci od špirta morajo svojo prodajo posebej naznaniti c. kr. okrajnemu glavarstvu tistega kraja, kjer imajo prodajalnico; v Ljubljani pa mestnemu magistratu. To naznanilo naj se vpiše v poseben zapisnik.

§ 3. Kdorkoli kupuje špirit, mora se izkazati z dovolilnim listom od svojega župana. V ta list se zapiše ime kupeca in njegovo prebivališče, ter zakaj in koliko špirta on potrebuje. Župan dovolilnega lista ne sme dati nikomur, ki je sumen, da ga obrne v prepovedani namen. (§ 1.) Prodajalcem je pa prepovedano, prodati komu špirta, ako nima dovolilnega lista, ali prodati mu ga več, kakor ima v tem listu potrebe zapisane.

Te liste morajo prodajalci spravljati, ter jih gosposki, kedar zahteva, pokazati.

§ 4. Prestopniki prepovedi, danih v § 1., kakor tudi prodajalci od špirta, ki to prodajo ne naznanijo, ali špirit prodajajo takim, ki nimajo dovolilnega lista, ali več, kakor je v njemu zapisane potrebe, zopadejo globi od 1—100 gld. in kdor bi ne mogel plačati, pa zaporu tako, da je za vsacih 5 gld. en dan zopora; za manjo globo pa primeroma, pa ne

manj ko 6 ur. Kdor je bil trikrat kaznovan, zgubi pravico žganje točiti, ali špirit prodajati. Kriveca zadenejo tudi stroški, ki bi nastali, če se sumljiva pijača kemično preišče.

§ 5. Preiskava in kaznovanje teh prestopkov, pristoji c. kr. okrajnim glavarstvom, oziroma v Ljubljani mestnemu magistratu, ter se je pri tem ravnati po določbah za politične prestopke izdanih.

§ 6. Mojemu ministru za notranje reči, se nalaga izvršitev tega zakona.

G. Šuklje potem poroča o načrtu zakona gledé doneskov k normalno-šolskemu zakladu, ki ga objavljamo s poročilom finančnega odseka vred na drugem mestu. Zoper to postavo se oglasi Ljubljanski župan Grasselli in se prav toplo poteguje za Ljubljano, da bi ji ne vzeli dosedanje pravice. Njegov govor priobčimo pozneje po stenografičnem zapisniku. Konečno g. Grasselli stavi predlog, da naj se o tem zakonu prestopi na dnevni red.

Za njim je g. poročevalec Šuklje opravičeval predloženi načrt z daljšim govorom, ki ga tudi priobčimo pozneje. Govor je bil sprejet z dobro-klici.

Za tem se je glasovalo o predlogu g. Grasselija, za ktere ga sta pa glasovala samo poslanca mesta Ljubljanskega gg. Grasselli in dr. Mošć. Pričela se je toraj posebna obravnava.

Pri § 1. se oglasi g. Dežman, češ, da postava ne pove jasno, kaj je njen namen. Po njegovi misli bi se moral § 1. oglašiti: „Dosedanja izjema mesta Ljubljanskega od doneskov za normalno-šolski zaklad se odpravi in stopijo v veljavo naslednje določbe.“ Pa njegovi predlogi, ako so še tako opravičeni, se zmerom zavržejo! Poročevalec g. Šuklje ga zavrača, da je ta postava tako sestavljena, kakor vsaka druga. § 1. se potem sprejme tako, kakor ga je nasvetoval finančni odsek.

Pri § 2. poprime besedo g. baron Apfaltrern in graja da se je normalno-šolska priklada določila samo z 10 odstotki in se je na deželni zaklad zvrnilo, kar bode treba več plačati za šolstvo. To se je zgodilo menda samo zaradi tega, da bi Ljubljanski davkoplačevalci ne sprevidili, koliko bode njim treba več plačevati kakor doslej. On toraj predlaga, da naj 2. in 3. oddelek § 2. odpadeta. Tudi dvomi, da bi fi-

23.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

Gašpar je v Karlovcu gladoval, kolikor je le človeku mogoče; kedar je šel mimo peka, kjer so bile žemlje izložene, ali mimo mesarja, kjer so mastne krače visele, moral je vselej zamižati, da je hude skušnjave premagal. Če pa je kje iz krème prihajal prijeten pečenkin duh, postavil se je bojzljivo za vrata ter prijeten duh požiral in si zraven kos kruha mislil. Ali kedar je gledal, da vojaki svoj kruh dobivajo, bil bi rad tega ali onega poprašal, ali bo sam celi hleb snel, ali bi kakšni kos tudi za ubogega študenta ostal, pa tega si ni upal. Pa ravno v tem slučaju bi moral biti bolj srčen, kajti navadno so vojaki dobrega srca ter bi mu bil gotovo marsikteri kos kruha podaril. Ako pa je videl debelega mestjana, ki si je sprehajaje se zobe trebil, mislil si je, tako

nespodobno pa se vendar jaz ne vedem, pa saj mi tega dela tudi treba ni.

Gašpar je tedaj silno siromaško živel, kakor le kedaj kak reven dijak. Celo leto ni nič kuhanega jedel, ampak vsak dan za krajcar kruha, in to najslabšega, najbolj črnega, da je v želodec več zalegel. Zraven je pil vodo, kolikor si je te pozelel, in da se mu ne bi želodec čisto popačil, vzel je včasih gospodarici pest soli, in tedaj je imel že goščenje.

Lahko si misliš, ljubi bralec, da si je Gašpar v takem stanu večkrat mislil: „Pusti vendar nehvaležno študiranje, sicer moraš še glada umreti. Začni kar koli, želodec boš si povsod laglje potolažil, samo ta vzvišena klasična učenost te vedno bolj suši, da si že suh, kakor slanik.“ Vendar tega sklepa ni izpeljal, ampak je ostal dijak gladovnjak, samo želodec si je vsak večer z jermenom prepasal, da bi ga vsaj ponoči ne motil.

Enkrat se je osrčil in šel pred porto frančiškanskega samostana. Tam se je postavil med druge, ki so obeda čakali: postopači, rokodelski pomagači, žganjepivei, stare babe in na pol nagi otroci. Ali vratar je takoj Gašparja kot dijaka spoznal in je

nevoljno nad njim zarežal: „Zdaj tedaj že študenti beračijo; študent, ki se tako daleč spozabi, zasluži, da ga kar po šubu domov pošljejo. Poberi se toraj od tod.“

Gašpar je moral lačen oditi in si misliti: „Glej, da boš vedno bogat in sit, sicer te po šubu pošljejo domov.“

XV. Poglavje.

Še nekaj o Gašparjevem gladu in njegovih nadlogah; potem pa mu je šlo vedno boljše, je srečno gimnazijo dovršil in kot žid domov prišel.

V takih stiskah in nadlogah je preživel do Svečnice. Takrat pa ga obsije prvi solnčni žarek sreče; ta dan in potem vsako nedeljo je dobil obed pri usmiljenem gospodu. Kakor se otroci celo leto veselijo svetega večera, ko dobijo pozlačene orehe in jabelka, tako se je veselil Gašpar celi teden nedelje, ko se je smel do sitega najesti. Da bi že prvi dan svojemu stanu čast delal, se je dva dni poprej oostro postil in ko mu je po želodec krulilo in ga ščipalo, rekel je: „Čakaj do nedelje, tedaj boš zadosti dobil.“

nančno ministerstvo potrdilo nameravani davek na špirit in žganje, od kterega si obetamo dohodka 30.000 gld. — G. poročevalec zavrača g. predgovornika, potem pa se § 2. sprejme, kakor ga je predlagal finančni odsek.

Pri § 3 oglasi se zopet g. Grasselli in kaže na posledice, ki bi jih imel ta paragraf za Ljubljano, ako bi se sprejel tako, kakor ga predlaga finančni odsek. Ljubljanska občina bi morala skrbeti za šolska poslopja tudi za otroke, ki niso iz Ljubljane, in kterih veliko prihaja v Ljubljanske šole. To bi bilo pa gotovo krivično. Zato g. Grasselli nasvetuje sledeči dodatek: „Vendar ta dolžnost Ljubljansko mestno občino zadeva le gledé tistih otrok, kterih stariši imajo stalno prebivališče v Ljubljani.“ Pri glasovanji se ta predlog zavrže in § 3 sprejme po nasvetu finančnega odseka. Ravno tako se sprejme člen II pa naslov zakona. Gosp. Dežman je nasvetoval v naslov sprejeti določbo, da postava zadeva doneske mesta Ljubljanskega k normalno-šolskemu zakladu. Vendar pa s tem nasvetom ostane v manjšini. Postava se potem sprejme tudi v tretjem branji.

(Konec prih.)

Normalno-šolski zaklad pa južna železnica.

Včeraj se je razdelilo deželnim poslancem poročilo finančnega odseka o načrtu zakona, s kterim se prenarejajo nektera določila deželnih zakonov z dné 19. decembra 1874, šte. 37, in 26. oktobra 1875, šte. 27. Dotično poročilo kaže, da bode imela dežela veliko olajšavo gledé priklad za normalno-šolski zaklad, Ljubljano pa bode zadelo nekoliko večje breme, kakor ga je imela do sedaj, ko je sama skrbela za svoje šole. To poročilo se glasi:

Slavni deželni zbor!

Sedanja razdelitev troškov za ljudsko šolstvo na Kranjskem naslanja se na zakona z 19. dec. 1874 (dež. zak. šte. 37) in 26. oktobra 1875 (dež. zak. šte. 27.)

Predno se je bil sklenil zakon z dne 19. dec. 1874 ter zadobil Najvišje potrjenje, bilo je šolskim občinam skrbeti za vse ljudske šole, tedaj ob enem za vse stvarne potrebščine in za učiteljske plače (§ 33 dež. zakona z 29. aprila 1873, šte. 21). V ta namen so se občinam dovoljevale posebne priklade, ktere pa 10% rednega zneska neposrednih davkov niso smele preseirati. Eventuelni primanjkljaj se je imel pokriti iz normalno-šolskega zaklada, oziroma če njegovi dohodki niso zadostovali iz deželnih dohodkov (§§ 45 in 46).

Kmalopri se je sprevidelo, da šolske občine niso kos svoji nalogi. Od vseh strani so dohajale tožbe deželnemu zastopu in ga prepričale, da je treba potom zakonodavstva predruožiti neznosni položaj. Mnogovrstne nevesele skušnje rodile so tedaj deželni zakon z dne 19. dec. 1874, (šte. 37), kteri je le Ljubljanski šolski občini pustil nespremenjeni delokrog v šolskih zadevah (člen VII.), gledé vseh drugih šolskih občin pak je določil v členu VI., da se imajo vsi šolski troški, izvzemši one za nastanjanje in

za stvarne potrebščine ljudskih šol (člen V.), prevzeti na normalno-šolski zaklad, kolikor v ta namen ne zadostujejo v §§ 36 in 37 dež. zakona z 29. aprila 1873, (šte. 21), omenjeni dohodki dotične šole. Leto dni ni minulo in zopet je nov deželni zakon deloma predruožil ta določila; ukazal je namreč, da je normalno-šolskemu zakladu prevzeti vse aktivitetne prejemke javnih šol na Kranjskem, razun Ljubljane (§ 1 dež. zakon z dné 26. oktobra 1875, št. 27).

Razmere, ki sta jih vstanovila omenjena zakona, obstoje še dandanes, a zopet se kaže neizogibna potreba, predruožiti ta določila in odstraniti njih naravne posledice. Zlasti dva razloga na to silita.

Troški ljudskega šolstva namreč naraščajo tako rapidno, da jih ubogi davkoplačevalec na deželi skoro več ne premore. Leta 1874, ko se je sklenila postava z dné 19. decembra, bilo je razmerje šolskih priklad v glavnem mestu ter onih na deželi skoro še jednako. V Ljubljani se je tedaj pobirala šolska priklada 10%, po deželi plačevali so v isti namen normalno-šolskemu zakladu 12%, in sicer povsod le od rednega zneska neposrednih davkov. Za onega časa bilo je Ljubljansko mesto do danes v srečnem položaji, da mu ni trebalo, zvišati svoje šolske priklade. Za ostalo deželo pa je v zadnjem desetletji šolska priklada poskočila od 12% na 18%, navzlic temu, da so se direktnemu davku v zadnjih letih vračunale tudi vse izredne državne priklade. Letos pa je razvideti iz proračuna normalno-šolskega zaklada, kojega je predložil deželni zbor, da bode zopet treba zvišati šolsko priklado od 18% na 20%, in vrh tega se bode še imel pokriti primanjkljaj 7184 gold. 80 kr.

In nobenega upanja ni, da bo nova pomnožitev šolskega davka že ona skrajna maksimalna meja, ktero prekoračiti nikakor ne bode trebalo. Narodna omika tirja vedno nove denarne žrtve, mnogo šol se mora razširjati zaradi preobitega števila učencev, zopet drugod prebivalstvo željno pričakuje vstanovitev novih šolskih zavodov, kteri mu gredo po postavi. Ni treba proroškega daru, da danes vsakdo lahko izračuna, da že v prihodnjem letu tudi 21 odstotna šolska priklada ne bode zadostovala!

Toda troški ljudskega šolstva se morajo zvišati še iz drugih razlogov. Ako se primerjajo dohodki učiteljskega osebja na Kranjskem z aktivitetnimi prejemki učiteljev po sosednih deželah, usiliti se mora prepričanje, da skoro nobena kronovina tako slabo ne plačuje svojih učiteljev kakor vojvodina Kranjska. Naravno, da ta nedostatnost neugodno vpliva na učni vspeh kranjskih šol in tedaj neposredno na odgojo mladine na Kranjskem. Ali sleherno zboljšanje učiteljskih plač, dasi samo ob sebi opravičeno in potrebno, bode tudi pri največji štedljivosti zopet obtežilo normalno-šolski zaklad ter nova bremena nakladalo ubogemu davkoplačevalecu.

Kaki pa bodo nasledki vednega naraščanja šolskih troškov, ako se ne uvede bolj pravična razdelitev? Ljudstvo, dosihmal le deloma pridobljeno za šole, le deloma šoli prijazno, postalo bode nejevoljno, mržnja in sovraštvo vzbudilo se bode proti ljudski šoli, in nazadek v kulturnem oziru je neizogibna posledica sedanjemu neosnovanemu razmerju.

Dolžnost tedaj, pospeševati narodno omiko ter ji odstraniti vse zapreke, mora napotiti deželni zastop, da odpravi ono anomalijo, ono izjemo, vsled ktere se mesto Ljubljansko ne vdeležuje pri troških kranjskega šolstva. Finančni odsek se mora pri tej priliki sklicavati na to, da je taka izjema doslej le dovoljena Ljubljanskemu mestu, vsa druga glavna mesta naše državne polovice pa se gledé šolskih troškov nikakor ne razlikujejo od drugih šolskih občin. Le na Kranjskem tedaj obstoji taka izjema, sigurno na škodo deželnemu, a tudi ne na korist Ljubljanskemu šolstvu.

Toda finančni odsek je primoran, pri tej priliki opozarjati slavni deželni zbor na razmerje normalno-šolskega zaklada do južne železnice, ktero je zopet le posledica one izjeme, koja je zakon z dné 19. decembra 1874 (dež. zak. šte. 37) stipuliral za Ljubljano.

Znano je namreč, da je državna postava z 8. maja 1869 (št. 61) posameznim deželam, skozi ktere drže železnice, odkazala 60% njih pridobinskega in dohodninskega davka kot davčni objekt za deželne priklade, v razmerji daljave dotičnih železničnih prog. Besede tega zakona so popolnem jasne, in jasno se razvidi iz njih namen postavodavca, kteri je deželam, a ne posameznim krajem, hotel preskrbeti nov vir dohodkov. Ali kake posledice ima izjema Ljubljanskega mesta gledé normalno-šolskega zaklada za davčne dolžnosti južne železnice? Za Kranjsko znaša njena pridobnina in dohodkarina leta 1884 v okrogli svoti 68.500 gld., od tega zneska imela bi plačati vse deželne priklade, tedaj tudi priklado za normalno-šolski zaklad. Ali ker je davek tega železničnega podjetja za Kranjsko slučajno predpisan v Ljubljani, odteguje se južna železnica troškom deželnega šolstva, dasi prereže vso deželo in dasi se njeno osebje za svoje otroke povsod poslužuje dotičnih deželnih šol — in mesto da bi južna železnica plačevala priklado za normalno-šolski zaklad, plačuje le mnogo nižjo priklado Ljubljanskemu mestu. Ako se oziramo na tekoče leto 1884, imela bi južna železnica šolske priklade plačati okroglo 17.700 gld., mesto tega pa le v mestni šolski zaklad plačuje 4928 gld. Dežela tedaj ima leto za letom vsled izjeme Ljubljanskega mesta le pri južni železnici dejanske izgube 12 do 14.000 gld., do kterih ima čisto jasno postavno pravico. Istina je, da se deželni zbor l. 1874, ko se je Ljubljanskemu mestu i na dalje pustila njegova izjema, ni oziral na to važno vprašanje. A tedaj je bila južna železnica še davka prosta, in le tako se je moglo pripetiti, da se je prezrla ta pomenljiva okolnost. Pač je potem deželni zbor v svoji seji 3. oktobra 1882 sklenil poseben načrt postave, zadevajoč doneske južne železnice k normalno-šolskemu zakladu, ali ta načrt ni zadobil Najvišjega potrjenja, in to le zaradi postavne izjeme Ljubljanskega mesta. Finančni odsek se je sploh prepričal, da ni drugega sredstva, zaprečiti tako občutljivo izgubo pri južni železnici, nego da se odpravi Ljubljanskega mesta eksempeija nasproti normalno-šolskemu zakladu. Tudi iz tega se razvidi, da je preustroj deželnih zakonov z dné 19. dec. 1874 (št. 37) in 26. okt. 1875 postal neizogibna potreba.

Če kdo študenta k mizi povabi, sme slobodno kuharici dva napovedati, da ne bo premalo pripravila, pri Gašparju pa bi se bila še takrat ukanila. Usmiljenim ljudem, ki so Gašparju obed dajali, so samega začudenja žlice in vilice iz rok padale, ko so ga gledali jesti; to ti je bila slast, kakor da bi gladnega volka krmili; zato so vsi mislili, da študentovski želodec nima dna, in da mu mora hrana padati dol do palca na nogi. Sicer pa mu ni bilo sponoženo, naj je še toliko pojedel, ker je vselej srčen: „Bog plati“ za plačilo dal. Tako pa je bilo le enkrat v tednu, druge dni je vedno pri solncu obedoval. Samo enkrat se mu je posrečilo, da je našel obed; to pa je bilo tako: Nekega dne vzame ročko in beži v sosedov dvor po vodo. Ondu zagleda na gnoju velika volovska pluča, ki se jih je ravno pes hotel polastiti. Gašpar si misli: Čemu se boš ti tako gostil, jaz pa te lačen gledal! Gašpar vzame psu pluča in jih nese domov. Gospodarica mu je dala pisker in soli in on si je pluča sam kuhal. Čeravno so se pluča v piskru razpenjale, da bi skoro pisker raznesle in samo na vodi kuhane pluča niso bile posebno dobrega okusa, jih je vendar Gašpar prav zadovoljen pojedel in se spet enkrat najedel. Zdjaj pa še naj kdo reče, da glad ni najboljši kuhar.

Na praznik vnebohoda Kristusovega se je šel Gašpar na Gamesko sprehajati. Tam je bil frančiškanski samostan, kterega pa je bila vlada razpustila in izpraznila. Ker je ta dan od vseh strani mnogo ljudstva prišlo na proščenje, pekli so pod milim nebom cele kozle, ovce in vole. To je bil duh, tako prijeten in okusan, da so se Gašparju sline cedile, in ko bi bil denarja imel, ne bi gledal kmetov, kako pečeno meso v mastnih rokah držeč kar z zobmi češejo. Med tem sliši, da se dva fanta pogovarjata, da bi šla v klosterski vrt slive jest, ker to je vsem dovoljeno, samo domov nositi jih je prepovedano.

„To pa je kaj za te“, si misli Gašpar in lazi za fantoma v samostanski vrt. Kmalopri je našel rodovitno slivo, ki bi potolažila njegov glad. Na to drevo spleza, napolni si vse žepe, potem pa je in je, da skoro ni mogel več dihati in da je komaj z drevesa splezal. „Nisem nikoli mislil, da je preveč sit biti, tudi hudo“, mrmra sam s seboj, kajti v želodcu ga je tiščalo in glava ga je bolela, da mu je bilo skoro umreti. Gašpar je navadno za eno neumnostjo takoj naredil drugo, vendar take, kakor zdaj še nikoli. S polnim želodcem se gre kopati. Ne bi bilo čudo, ko bi ga bil mrtud zadel, vendar tako zlo ga ni zadelo, ampak dobil je samo mrzlico, ki ga je teden

dni tresla in spominjala, da je preveč Gameskih sliv pojedel.

Drugo neumnosti je naredil o pustu. Vsi domači so odšli od doma, da bi si naredili veseli dan, le Gašpar je moral ostati doma, lahko si misliš zakaj. On pa si misli domá, če se danes vsi veselijo, smem si tudi sam kaj privoščiti, le vedel ni takoj kaj? Zakuri si toraj veliko železno peč, in ko se zrak lepo segreje, zaspi na velikem starem kanapeju. Ali čigar delež je smola, ta ima smolo posod. Čujte! Gašpar ni še dolgo spal, kar se mu zazdi, kakor da bi bil v vica ali morebiti celo v peklju, kajti same vročine so mu po celem životu tekale debele srage in ko oči odpre, bila je vsa peč žareča in okoli peči postavljena polena so s plemenom gorela. Gašparju so vsi lasje po koneu vstali, kajti prva misel, ki mu je na pamet prišla, je bila, kako bo kot požigalec kaznovan in v keho djan. In res, ko ne bi poklicani sosedje krepko pomagali, morebiti bi bil ta Gašpar vsem Karlovčanom zadosti zakuril. Tako se je skoro vse nesrečno končalo, kar koli je Gašpar počel. Naj še to resnico z enim dogodkom pojasnim.

(Dalje prih.)

Finančnemu odseku preostaje še razjasniti, zakaj je deželniemu fondu odmenil nalogo, skrbeti za nepokriti primanjkljaj normalno-šolskega zaklada. To se je zgodilo radi tega, ker je deželni fond veliko boljše dotiran ter ima na razpolaganje mnogo več virov nego normalno-šolski zaklad, kateremu postava le direktni davek odkazuje predmetom njegovim prikladam. Uvaževaje tedaj neprimerno ugodnejši položaj deželnega zaklada, bil je finančni odsek tega mnenja, da se bode nepokriti nedostatek potrebnosti za kranjsko ljudsko šolstvo lažje pokrtil iz deželnega fonda, nego iz normalno-šolskega zaklada. Ob enem je bil prepričan, da bode deželni zbor nove dohodke vedel preskrbeti deželnemu zakladu, s kterimi se bo breme posameznih davkoplačevalcev kolikor mogoče olajšalo.

Z ozirom na vse te razloge nasvetuje finančni odsek:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Priloženemu načrtu zakona se pritrudi.

2. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi temu načrtu Najvišje potrjenje.

Dotični zakon se glasi:

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine kranjske ukazujem takó:

Člen I. Členi II., V., VI., VII. zakona z dné 19. decembra 1874 (dež. zak. št. 37) in § 1. zakona z dné 26. oktobra 1875 (dež. zak. št. 27) se razveljavljajo v svoji sedanjí besedi in na njih mesto stopajo sledeča določila:

§ 1. Mestni občini Ljubljanski se daje pravica, pobirati v sedanjí meri šolnino na javnih mestnih ljudskih in meščanskih šolah, in sicer v ta namen, da se bodo z njo pokrivalo stvarne šolske potrebnosti.

Občinskemu odboru glavnega mesta Ljubljanskega pristoji, šolnino na omenjenih šolah znižati ali popolnoma odpraviti.

§ 2. Normalno-šolski zaklad prevzame izplačevanje aktivitetnih prejemkov učiteljskega osebja na vseh splošnih javnih ljudskih šolah vojvodine kranjske v njih polem obsegu.

Ako dohodki normalno-šolskega zaklada ne bi zadostovali v pokritje teh in drugih njegovih potrebščin, razpisati je po deželnem zakonodavstvu za normalno-šolski zaklad posebno desetodstotno deželno priklado na vse direktne davke (na ordinarij z vsemi državnimi prikladami).

Nedostatek, kteri se potem še pokaže pri normalno-šolskem zakladu, pokrije se iz deželnega zaklada.

§ 3. Šolska poslopja zidati, dajati jim notranjo opravo ter jih vzdrževati, v obče ljudske šole nastanjevati, plačevati troške za kurjavo, razsvetlavo in snaženje šolskih prostorov in skrbeti za vse druge stvarne šolske potrebnosti, dolžnost je šolske občine, v glavnem mestu Ljubljanskem pa dolžnost mestne občine Ljubljanske.

Člen II. Ta zakon stopi v veljavo s 1. januarjem 1885. leta.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Notranje dežele.

„Vse doseže, kar mu drago, bodi slava, bodi blago; vse doseže sosed moj!“ rekel je ranjki Koseski in prav je imel. Slovanu se z veliko težavo privolijo najpotrebniše reči in še te ne vedno in povsod (glej Ljubljanske ljudske šole), Nemcem je pa zadosti le zamisliti si kaj in že se vlada in Slovani sami na vso moč potrudijo, da jim, kolikor mogoče želje izpolnijo, mnogokrat pa še več privolijo, kakor si nikdar siti sosedje sami želé. Tako je sedaj na *Českem*. Znano nam je že, da so si ondi Nemci zamislili razkroj dežele v nemško in česko polovico. Dobro vedoč, da jim takošnega ne bi nikdo privolil, jeli so se počasi na tistega pripravljati in zahtevali so pred vsem razkroj okrajev, ker tudi Nemci vedó, da „iz malega raste veliko“. Najpogrejši okraje, za temi pa pride dežela sama na vrsto, so si Herbst, Schmeykal, Plenner in drugi mislili in skoraj bi rekli, da se niso motili. Razkroj okrajev v čisto nemške in čisto česke se jim v deželnem zboru pogojno že dovolil, ako namreč dotično prebivalstvo želi ločiti se od svojih sedanjih sokrajanov in združiti so z novimi dovednjimi sosedi svojimi. Vsakdo bi bil mislil, da bodo Herbstovci to priznanje česke narodne stranke po vrednosti ocenjevati znali in to še tem več, ker naj bi se volitev izločitve prepuščala v tem smislu edino merodajni volji naroda samega, na čegar koristi se Nemci vedno in povsod sklicujejo,

kedar ima s kakim predlogom na svitlo stopiti. Toda glej, česar se nihče ni nadjal, se je zgodilo. Herbstova stranka, t. j. nemško-liberalna stranka v Praškem deželnem zboru ni zadovoljna, da naj bi si narod sam svoje politično stališče volil. Ne, narod moral bi plesati, kakor bi mu Herbst in drugi njegovi piskali. Le ondi naj bi se ločili okraji, kjer bi to Herbstu po volji bilo, naj bi bil narod zadovoljen ali ne. In to se imenuje voditeljstvo naroda, to naj bi bili njegovi zastopniki? Vse drugo prej, nego to!

Lepo spričalo državljanske ljubezni dobil je *dolenje-avstrijski deželni zbor* od kralja Milana, ko je 13. oktobra dve uri poslušal deželne razprave. Odhajajoč rekel je deželnemu maršalu grofu Kinskemu, ki mu je bil ves čas ob strani, da vidi tukaj, da je v deželi, kjer se vse stranke skušajo v dokazovanji ljubezni do domovine in v ljubezni do cesarske rodovine. V resnici jako častno spričalo, od kralja, kteremu je blagor svojega naroda in kraljestva toliko pri sreju, kakor ravno Milanu.

Dunajska viliko-šolska mladina imela je ravnokar vesele dni, dni nepozabljive vsakemu, kdor se jih je vdeležil. Otvorili so ji slovesno prekrasno palačo — novo univerzo, pri kateri je bil, kakor smo že omenjali, sam cesar pričujoč. Kar s posebno zadovoljnostjo in prav radi omenjamo, je lepo obnašanje, ki se je ob minuli slovesnosti pri vseh viliko-šolskih opazovalo. Dunajskih velikošolcev letošnjih memo lanskim in predlanskim skoraj poznati ni bilo. Lepo mirno vedenje, ponosno in moško, vseskozi dostojno obnašanje brez nepotrebnega in nepristoječega napuha se jim je jako lepo podalo in je velik del marog izbrisalo, ktere so se od lani in predlanskem Dunajskega vseučilišča držale. Se vé, da tako mirno in dostojno ter olikanega človeka vredno postopanje ni in ne more biti po godu židovskim liberalnim listom, ki bi bili zopet radi povod dobili, da celó svetu naznanovali, da vseučiliščna mladina ni zadovoljna s sedanjó vlado. Zato se čita večkrat začudenje v „N. fr. Pr.“ gledé mirnega in treznega obnašanja velikošolcev pri otvorenji nove univerze. Radi verujemo, da bi bilo brezverskemu listu stokrat mileje, ko bi bil zopet kak Schönerer s tolpo pijanih prenapetnežev k slovesnosti prihrumel in tako lepi red in dostojnost, ktera se pri slovesnosti niti za jeden trenutek ni pogrešala, na zaničevanja in obžalovanja vreden način kalil.

Osemsto najnovejših *volilcev „petakarjev“* zbralo se je v nedeljo na Dunaji, kjer so velikansko demonstracijo proti združení levici napravili. Posebno ji tega ne morejo nikakor pozabiti, da se je ravno ta silno vpirala razširjanju volitve na petakarje, dokler je ni grof Taaffe s svojo vstrajnostjo premagal, ktereга je državno-zborska večina zvesto podpirala. Silno so jih tudi razhudile besede poslanca Königswarterja v deželnem zboru Dunajskem o „Germani irredenti“. Dunajski petakarji trdijo, da v Avstriji ni nič nerešenega nemštva, k večem če bi si morda nekteri nemški obrtniki želeli rešitve od odirajočega jih kapitala in trdosrčnih oderuhov, kar je shod splošno odobral.

Madjari jeli so se pečati z Rusi po svojih listih. Znano je namreč, da so si Madjari in Rusi od leta 1849 v največem sovraštvu. Ta položaj se je pa kolikor toliko zboljšal; kajti iz madjarskih novin ne odseva nič več tisto smrtno sovraštvo do Rusije, kakor smo ga še pred malo leti povsod našli. Sedaj Madjari na Ruskem razločujejo dve stranki, s kterima jim je računiti: stranko Aksakovo namreč, ktera na razpad Madjarov stavi svoje nade in od političnega pogina Madjarov pričakuje rešitve ogerskih Slovanov. Vsak političen korak te stranke, pravijo Madjari, je na to obrnjen, da se madjarska slava poruši. Druga ruska stranka, kteri je Katkov na čelu, je zmerneja. Ona se nadja dobrega sporazumljenja z Rusijo še posebno tedaj, ako bi Madjari ne davili podložnih jim Slovanov pod krono sv. Stefana. Bosna in Hercegovina po nazorih Katkove stranke Madjarom ne smé prav nič mar biti. (Teh misli so tudi vsi avstrijski Slovani. Vredn.) Z Aksakovom se toraj Madjari ne nadjajo nikdar boljših razmer, ker je njegova stranka preradikalna; s Katkovim bi jih znali doseči, naj bi Madjari ostali v svojem delokrogu ter hotli v miru živeti s Slovani, ki jih od vseh strani obdajajo.

Vnanje države.

Nesloga med *protestanti na Nemškem* je vedno večja in čim dalje bodo živeli, tembolj se bo ona širila. Ondi veljá v pravem pomenu besede: „Quot capita, tot sensus!“ (Kolikor glav, toliko misli — nazorov.) Ravno zavoljo tolike razritosti, ki je sad razkolništva in krivoverstva, se je pa med protestanti samimi porodila velika nevolja zaradi nenakega opravila cerkvene službe božje in kar je s tisto v zvezi. Tako se po Nemškem čestokrat primeri, kar se nam je tudi iz Belega Grada že poročalo, da kje v kakem kraju umrje človek, ki je bil v katoliški cerkvi krščen in je ime njegovo v katoliških krstnih bukvah zapisano, se pa celo svoje življenje ni pečal ne za to in ne za ono vero in je umrl prav pravi brezverec, ne katolik, ne protestant. Katoliški duhoven se odločno brani s cerkveno častjo pokopati ga. Ker bi pa „žlahta“ rada, da se mu napravi lep pogreb, gredó in se obrnejo do luteranskega pastora, kteri v sto slučajih 99krat obljubi, da ga bo po svojih obredih pokopal in to tudi stori.

Tudi za samomorilce luteranci po Nemškem nimajo nikakega edinega postopanja; ta pastor jih pokopuje brez izjeme, kar mu jih ravno pod roke pride; kak drugi pa zopet dela izjeme, kakor se mu ravno zdi in kakoršne so okoliščine, v kterih se nahaja. Vse to se pa nekterim, celó radikalnim luterancem silno za malo zdi in si mnogo prizadevajo, da bi kolikor mogoče splošno veljavne postave uvedli, kakor so taiste po celem svetu v katoliški cerkvi. Naj se trudijo, kolikor jim drago, ne bodo jih. To je ravno pečat, ki je vtisnjen edino le katoliški cerkvi, da je po celem svetu edina in se ravno po tem vidnem znamenji kot prava cerkev naznamuje in od vseh drugih loči!

Kongo-konferenci, ktera se bo prej ko ne že meseca oktobra šla v Berlinu, jeli so se Francozi upirati in, kakor se iz dotičnih izjav razvidi, nikakor ne po krivici. Naši čitatelji se bodo še spominjali, da se je afrikanska zemljepisna družba najpogrejši Francozom nasproti zavezala, da če bo kedaj svoje v Arfici ob reki Kongo pridobljeno zemljišče kaki državi v posest ponudila, bodo Francozi najprvi na vrsti. Bismark je o tem zvedel, in je jel stvar premišljevati, kako bi se dali Francozi za to prednost prekaniti, kakošne leče naj bi jim za afrikansko prvenstvo ponudil. Kar bi se nikomur morda ne bilo posrečilo, posrečilo se je staremu diplomatu Bismarku. On se je jel Francozom dobrihati, Nemci so pa med tem ob Kongovih obalnih nemško zastavo razpeli, ne da bi bili vprašali, ali jo smejo ali ne. Se le, ko je bilo vse dovršeno, odprle so se Francozom oči in sedaj nastevajoč, koliko jih zemlja ob Kongu že stane gotovega denarja in ljudi, zahtevajo svoje prvenstvo, ktereга si Nemčija kar neutegoma prilastuje, ne da bi bila do sedaj še kako marko zanj žrtvovala. Kakošen bo tej zadevi konec, pokazalo se bo kmalo. Vsled najnovejših poročil vdeležile se bodo konference tudi Avstrija, Laška in Rusija. Povabljen bode pa tudi Skandinavske države, ker se bo menda določila prostá vožnja po Kongu in Nigru za vse narode.

Da se velikošolski škandali, kakoršen je bil ne davno v *Kijevu na Ruskem* gledé 500letnice velike šole, ne bodo vsaj v kratkem času zopet ponavljali, sklenila je ruska vlada predavanja na ondašnji veliki šoli še le ob novem letu 1885 pričeti. Do tedaj je pa vse dijake iz Kijevske univerze iztirala in ob enem vsem ruskim univerzam prepovedala, ktereга iztiranih sprejeti, če bi se na kteri koli drugi oglašil. Je menda toliko spridenega blaga med njimi, da si ruska vlada ne upa drugače pomagati, kakor na ta radikalen način: Na 1. decembra letos sestavila se bo nalašč zato komisija na Kijeviski univerzi, ki bo dijaške prošnje strogo pregledavala in presojevala, kteri in kakošni dijaki da se bodo za bodoče leto 1885 sprejeli. Kdor ne bo političro čist in zanesljiv, ga ne bodo sprejeli in tudi drugod se mu ne bode sprejema nadjati, ker dotična prepoved velja za celo državo. Tako si misli vlada pomagati in se zanaprej ubraniti vsakojakih rogoviležev, hujskačev, puntarjev in nihilistov. Pač žalostno, da se je že mladine tak okužen duh polastil in da mora vlada s takimi sredstvi postopati, ako hoče veliko šolo za to ohraniti, čemur je ista namenjena.

Izvirni dopisi.

Iz Komende, 14. oktobra. Korantov Urban bil je jeden najodličnejših šnopsarjev, kar jih šteje naša „šnops-kronika“. Prav pridno je srkal to milodiščečo pijačo, ter zraven, kedat mu je že jela v lasé segati, tudi deloma, kot za prigrizlejš — korenjaško preklinjal. Večkrat ga je porukal po pol litra in še več; pa vlegel se je in ga čez noč prespal in drugi dan bil je zopet zdrav ko riba. — A jedenkrat ga le ni prespal! V nedeljo 12. t. m. zvrnil ga je zopet nekaj frakeljnov in to še „ta boljšega“. Onemogel po neprestanem pitji, legel je v gostilničarjev skedenj k počitku, a drugi dan dobili so ga — mrtvega!

Žalibog! da naši „šnops-apotekarji“ ne umejo, ali nočejo umeti, kedat ima človek dovolj pijače. Da ima pijanec le denar, daje se mu žganje; dokler ima kaj okroglega v žepu in potem taka smrt!

Iz Celovca, 15. oktobra. (*Napad na družbo sv. Mohora*.) Kak sad rodi nemška odgoja slovenskih otrok, vidimo na našem dr. Travnu. Travnova rodovina je že v Ljubljani cikala bolj na nemškutarško stran, vendar je oče našega Travná še slovenski znal. Naš dr. Traun pa preganja Slovence, kjer more. Naš „Mir“ je že dvakrat tožil v imenu drugih strank. Nad družbo sv. Mohora se je pa sam spravil. Že več ko 30 let ta družba deluje, in je že mnogo dobrega, pa še nikomur nič žalega storila. On je v deželnem zboru interpeliral vlado zavoljo družbe, in rekel, da ni postavno potrjena in dovoljena, da dela nemir v deželi, da ima „pododseke“, k čemur nima pravice, da dela velik dobiček, da vzdržuje „šeuvalni“ list „Mir“ itd.

Družba sv. Mohorja je od l. 1859 pobožna bratovščina in spada kot taka pod cerkveno oblast. Če je pa vlada mislila, da mora družba predložiti svoje pravila v potrjenje, zakaj tega ni zahtevala od odbora? Odbor nima nobenih skrivnosti in bi bil vladi brž vstregel. Politične oblasti pa so z družbo vedno občevale, kakor s postavnim društvom. Leta 1871 se je nji dovolila še lastna tiskarna. Sicer pa so pravila in delovanje družbe vsakemu popisana v koledarjih, kateri se predlagajo tudi vladi!

Pododsekova družba nima, poverjeniki niso pododseki. Tudi je dr. Traun kvasil, da je vsak ud zavezan, če se enkrat vpiše, vedno pri družbi ostati in plačevati! Tako se ljudje podučé, prej da stavljajo interpelacije!! Da družba „nemir“ dela, se do sedaj še ni slišalo. Kako gnjusno se pri nas zlorabi beseda „mir“, to mora že vsakemu poštenjaku presedati! Tudi ni res, da bi družba vzdrževala „Mir“; on se le tiska v njeni tiskarni; sicer pa se sam vzdržuje s svojo naročnino. Tako Travnova interpelacija kar mrgoli neresničnih podatkov! Radovedni smo, kaj bo vlada na to odgovorila.

Domače novice.

(Deželni zbor kranjski) zboroval je danes od 10. ure dopoldne do 1/4. ure popoldne, ne da bi bil rešil vse točke dnevnega reda. Obširnejši razgovori so bili o normalno-šolskem zakladu, za ktere bo morala Ljubljana odslej plačevati ravno toliko priklado, kakor druge občine po deželi, pa o predlogu gosp. Svetca gledé nadzorovanja kranjske hranilnice. Pri tem predmetu stavlja je g. baron Schwegel predlog, da naj se prestopi o njem na dnevni red. Pa ta predlog je bil pri ustnem glasovanju zavržen s 15 glasovi proti 9, potem pa je bila seja sklenjena in prihodnja napovedana na jutri ob 9. uri zjutraj.

(Visoka gosta) princeza Don Carlos in Pavel Meklenburški peljala sta se sinoči z nagličem skozi Ljubljano na Rakek, od koder pojmeta v Hasberg. Knez Windischgrätz povabil ju je na velikanski lov, ki se bo sedaj po njegovih hostah pričel. Visocih gostov smo pred nekoliko dnevi bivajočih na Wagenspergu pri Litiji že omenjali.

(Prvomestnik za četrto porotno zasedanje) pri Ljubljanski deželni sodnji bo c. kr. deželne sodnje predsednik g. J. Kapretz, namestnika njegova pa c. kr. deželne sodnje svetovalec gg. Ludovik Ravnikar in Rajmund Zhuber-Okroški. — Pri porotnih sodnjah v Novomestu bo predsedoval c. kr. okrožne sodnje predsednik g. Vinko Jevnikar, namestoval ga bode pa c. kr. deželne sodnje svetnik g. Andrej Vojska.

(Slana) je letos večeraj že v drugič padla. Prva, ki je bila pred nekaj dnevi, se je ravno dobro poznala, škode pa ni nobene napravila. Večerajsna je pa s svojo polno strogostjo nastopila. Repno perje in zelje je bilo trdo, da je hruščalo, in tudi po drevju se listje rumeni. Po Gorenjskem so nekteri ajdo v drugič sejali, ker jim je prvo setev toča vničila. Kolikor se spominjamo, je tudi druga setev že toliko dozorela, da bo slano lahko in brez škode prenašala.

(Srbskemu častniku) gosp. Janku Stibilu-Vukasoviču ki se je nedavno tudi v Ljubljani bavil, kakor smo poročali svojim čitateljem, se je v njegovi prejšnji domovini Gorici slaba godila. Policija v Gorici, kakor tudi c. k. žandarji niso vedeli, da je Avstrija vsem tistim slovenskim rezervistom podelila anmestijo, kateri so leta 1875 in pozneje vstopili v srbsko vojsko. Med temi je bil tudi gosp. Stibil.

Med tem, ko je g. Stibil v Trstu sprejel vizite celó viših oficirjev, prišla ga je v Gorici, precej ko je tje došel, policija, in nek komisar je z njim ravnal, kakor z vsakim dezertterjem, in nek penzionirani goriški major se je v kavarni irzazil: „Lu jan ciapat, e no i manciaran quattri a cinq ans di fuartezza.“ — Ali ko so g. Stibila peljali pred vojaško oblastnijo, bil je precej oproščen. — Isti dan popoldne se napoti v Ajdovščino, da obiše svojega očeta. Ali komaj ga zapazijo žandarji, že ga aretirajo in odvedejo v Gorico na „Hauptwache“. Ali tam ga precej izpustijo, ker so znali za anmestijo. Nek goriški uradnik, kteremu se je očitalo, zakaj je tako neprevidno ravnal, odgovoril je: „Was das, er ist ja nur ein Bauernsohn.“ Tudi ta je lepa: kmetski sin je pred postavo manj, nego kak disperaten in

razuzdan plemič! Da je g. Stibil zbog tolikih sitnosti odšel žalosten iz svoje domovine, to se umeje, ali simpatije mnogih njegovih starih prijateljev naj mu bodo v tolažbo. (Po „Ed.“)

(Razpisi učiteljskih služeb na Kranjskem.) V Postojnskem šolskem okraji: Na enorazredni šoli v Hrenovicah II. učit. mesto s 400 gl. letne plače; do konca oktobra t. l. — II. učit. mesto na dvo-razrednici v Zgornjih Gorjah na Gorenjskem s 400 gl. letne plače in s stanovanjem; do 20. oktobra t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svétu v Radovljici. — Na enorazrednici na Koroški Beli s 450 gl. (in z začasno doklado 50 gl.) in s stanovanjem; do 28. oktobra t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svétu v Radovljici. — Na četvorazrednici v Šmartnem pri Litiji II. učit. mesto s 500 gl. in s stanovanjem; do 25. okt. t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svétu v Litiji.

(Razpisana) je služba gozdnega paznika (Forstwart) v področji c. kr. Goriškega ravnateljstva cesarskih grajščin in gojzdov z letno plačo 400 gold. 100 gold. doklade in prosto kurjavo, kolikor jo je določene. Prošnje naj se vlagajo v teku šestih tednov na imenovano c. kr. ravnateljstvo v Gorico. Priložiti jim je treba spričevalo o napravljenem izpitu gledé gozdnega varstva, o telesnem zdravju in zmožnosti in pa dokazati se mora znanje deželnih jezikov.

Telegrami.

Budapešt, 16. oktobra. Ministerski predsednik rekel je v poslaniški zbornici ob priliki adresne debate, da je pristop Rusije k avstro-nemški zvezi iz ozira na javni mir jako dobrodošel. Avstrijsko-ruske razmere dajo se presojati le na podlagi avstro-nemških razmer, katerih bitje obstoji v tem, da ste obe državi nevarnostim na zunaj združeni. Smoter zveze je bil in bo edino le ohranjenje miru! Potrebno je bilo toraj z drugimi sosednimi državami, kakor tudi s tako imenitno Rusijo prijateljske razmere ozdržati, avstro-nemško prizadevanje v obstoječih razmerah na vsako stran pomirljivo, lojalno, zaupljivo napraviti, kar je cara in sedanjo vlado popolnoma zadovoljilo. Razmere so se po Skiernievicah jako utrdile.

Berolin, 15. oktobra. Cesarjevič Rudolf došel je semkaj opoldne. Na kolodvoru so ga sprejeli princ Viljem, guverner, vojaški zapovednik in avstrijski poslanik. Sprejem je bil jako srčen.

Pariz, 15. oktobra. Francozi vzeli so Kitajcem 10. t. m. vse utrjene višave okoli trdnjave Hu. Drugi dan skušali so si Kitajci zgubljene prostore zopet priboriti, toda francoska artilerija jih ni blizo pustila. Bežali so, kakor bi bil žgal za njimi in so zgubili več nego 3000 mož, med kterimi je tudi vrhovni zapovednik sam. Francozi zgubili so le 20 mrtvih in 90 ranjenih. To so bile menda najboljše čete, kar jih Kitaj sploh premore in Francozi mislijo, da bo sedaj kmalo konec krvavega plesa.

Buenos Ayres, 15. oktobra. Argentinska republika iztirala je apostolskega delegata (pooblaščenca) iz Buenos Ayres.

Tujci.

14. oktobra.

Pri **Maliči:** Ed. Zeikovic, trgovec, z Dunaja. — Emil Gräf, c. k. voj. intendat, iz Gradea. — Josip Eichberger, c. k. voj. rač. častnik, iz Gradea. — Dr. Henrik Cuzzi, inženir, iz Padove. — Henrik Kornitzer, inženir, s soprogo, iz Zagreba. — Marija Wiegele, kuharica.

Pri **Stonu:** Žiga Springel, trgovec, iz Berolina. — Ljud. Barasch, trg. pot., iz Kolina. — J. Ruprecht, štac. predstojnik, s soprogo, iz Kleblacha. — Janez Manzoni, trgovec, iz Vidma. — A. pl. Wachten, zasebnik, s soprogo, iz Gorice. — Hedvika Schutz, zasebnica, iz Rudolfovega. — Guštin, zasebnik, iz Metlike. — Josipina Krob, s hčerjo, iz Kranja. — A. Dekleva, zasebnik, iz Ljubljane.

Pri **Tavčarji:** Mirosl. Rodosehagg, c. kr. sodn. prakt., iz Gradea. — Karl pl. Jenny, inženir, iz Knittelfelda. — M. Kikl, posestnik, iz Pišec.

Pri **Bavarskem dvoru:** Jakob Murko, kočijaž, iz Maribora.

Pri **Avstrijskem caru:** A. L. Freund, trg. pot., iz Oedenburga. — Alfonz Oblak, zasebnik, iz Rudolfovega. — Jan. Strehovec, učitelj, iz Vrabč.

Pri **Južnem kolodvoru:** Evgen Lapanne, zasebnik, iz Pariza. — J. Trautner, zasebnik, iz Inomosta. — Anton

Stiehl, c. k. oskrbnik, z družino, iz Trsta. — Miloš Mandarci, trgovec, iz Kistanja. — Josip Sajovic, uradnik, iz Kranja.

Eksekutivne dražbe.

18. okt. 1. e. džb. pos. Katarina Dragovan iz Gabrovec št. 21, 568 gl. Metlika.

22. okt. 1. e. džb. pos. Ignacij Uli iz Rateč, 3890 gl. Rateče. — 1. e. džb. pos. Franciška Frjančič iz Zagoljš št. 14, 200 gl. Vipava. — 1. e. džb. pos. Juri Vivoda, 168 gl. Metlika.

Društvu za napravo zvonov za cerkev Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali gg.:

57. Marn Josip, c. k. profesor,	5 gl. — kr.
58. Orehek Valentin, kaplan v Čemšeniku,	5 " — "
59. Cerer Marija, kuharica,	5 " — "
60. Barlič Martin, duhoven v pokoju,	5 " — "
61. Povše Franc, župnik na Ježici,	5 " — "
62. Erzin Avgust, mestni uradnik,	— " 50 "
63. Erzin Josipina	— " 50 "
64. Erzin Uršula, vdova urad. sluge,	— " 50 "
65. Brodnik Damijan,	5 " — "
66. I. I., duhoven,	10 " — "
67. Klander Jera	2 " — "
68. Lindtner Alojzij, c. k. uradnik,	— " 50 "
69. Križnik Franc, vrtnar,	5 " — "
70. Stara ženska v Ljubljani	5 " — "
71. Neimenovan	5 " — "
72. Dolenec Marija	5 " — "
73. Dane Franciška	5 " — "
74. Bartol Baltazar, župnik,	10 " — "
75. Jereb Josip, župnik,	5 " — "
76. Rozman Janez, župnik,	5 " — "
77. Jeraj Vincencija, zasebnica,	2 " — "
78. Roblek Elizabeta, šivilja,	10 " — "
79. Jeriha Matija, duhovnik,	5 " — "
80. Klemen Anton, župnik,	1 " — "
81. Eržen Ignacij, vpok. župnik,	5 " — "
82. Urbančič Janez, dekan,	5 " — "

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. oktobra.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 90 kr.
Sreberna " " " " " " "	82 " — "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 " 10 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 75 "
Akcije avstr.-ogerske banke	860 " — "
Kreditne akcije	286 " 60 "
London	122 " 05 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 78 "
Francoški napoleond.	9 " 69 "
Nemške marke	59 " 80 "

Zahvalna pisma.

Gospodu Gabrijelu Piccoli, lekarju v Ljubljani.

Podpisani potrdim s tim, kakor se resnici spodobi, da že 10 let prejemam homeopatične zdravila od lekarne g. Gabriela Piccoli-ja v Ljubljani za domačo potrebo in so se taista vedno posebno dobro obnesla, toraj homeopatično lekarno g. Piccoli-ja lahko vsakemu z najboljšo vestjo priporočam.

Podlipo, meseca maja 1884.

Franc Arko, župnik.

Prosim Vas, izvolite mi zopet poslati izvrstne Vaše „želodečne esence“, katere je že mnogim pomagala, 24 steklenice.

Ljubno, 15. maja 1884.

Matej Strnad, župnik.

Prosim da mi s poštnim povzjetjem pošljete 24 steklenice Vaše izborne „želodečne esence“ Na Ponikvah, 21. maja 1884.

Anton Batagelj,

vikar, pošta Št. Lucija pri Tolminu

Osemnajst let bolehal sem na želodec in uže sem mislila, da ne bom nikdar več zdrava. Kakor pa sem dobila Vašo „želodečno esenco“ mi je že po nekterih steklenicah odleglo. Sedaj sem pa zdrava in dobro rejena.

Roveredo, Tirolsko, 10. februarja 1884.

Marija Schwarz.

Prosim, da mi zopet pošljete 12 steklenice Vaše „želodečne esence“, katera me je popolnoma ozdravila od bolečin v želodcu. Moja sestra je v svojem 66. letu ozdravila, ko je šest steklenic porabila, če tudi je popred mnogo let bolehal.

Liezen, 5. marca 1884.

(7)

Franc Stanko,

prometni čuvaj št. 83 na gorenjem Štajarju.

Piccolijeva želodečna esenca,

od Piccoli-jeve lekarne v Ljubljani, ozdravja, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval, bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migrene itd. in je najboljši pripomoček za gliste pri otrocih.

1 steklenica 10 kr. Izdelovalec jo pošilja tudi v zabojih po 12 steklenic skupaj za 1 gl. 36 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzjetju zneska.